

2 HP Vidhansabha Session-
नवम्बर २६ दिनाङ्कात् भविष्यति
हिमाचलविधानसभायाः
शिशिरसत्रम्- कुलदीपपठानिया

3 बिहार-विधानसभा-निर्वाचनस्य
प्रथम-चरणाय प्रचाराभियानं
गतदिवसे स्थगितम्

4 नासिके केन्द्रीयसंस्कृत-
विश्वविद्यालयस्य परिसरमध्ये
त्रिदिनात्मकः युवमहोत्सवः
भव्यरूपेण उद्घाटितः

सुभाषितम्

परस्परस्य मर्माणि,
ये भाषन्ते नराधमाः।
ते एव विलयं यान्ति,
वल्मीकोदरसर्पवत्॥

जो अधम मनुष्य दूसरे के गुप्त
रहस्यों को अन्यो के समक्ष
प्रकट करते हैं, वे दीमक के
स्थान में जाने वाले सर्प की
भांति नष्ट हो जाते हैं।

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता

900 ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचाराणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवंत कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे

कस्मा कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र.

पत्रव्यवाहकसङ्केतः-१७७९११

सङ्केतः-प्रबन्धनिदेशिका-शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदीमुर्मुः
गुरुनानक जयन्त्याः पूर्व-
सन्ध्यायां समेभ्यः देशवासिभ्यः
शुभकामनां प्रायच्छत्

हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रपतिपदासीना
द्रौपदीमुर्मुः गुरुनानक-जयन्त्याः पूर्व-
सन्ध्यायां समेभ्यः देशवासिभ्यः
शुभकामनां प्रायच्छत् । स्वकीय-
सन्देशे, राष्ट्रपतिः मुर्मुः अवदत् यत्
अयं अवसरः सर्वान् गुरुनानकदेवस्य
आदर्शानां मूल्यानाञ्च आचाराय प्रेरयति
सहैव श्रेष्ठ-समाजस्य निर्माणदिशि
मार्गदर्शनञ्च करोति । सा अग्रे अवदत्
यत् गुरुनानकस्य सन्देशः शिक्षयति
यत् सत्य-न्याय-करुणाणाधारितं
जीवनमेव सफलतायाः वास्तविकं
मानदण्डम् अस्ति। सः सर्वानपि
सत्यनिष्ठया जीवितुं प्रेरयति । राष्ट्रपतिः
सर्वान् गुरुनानकदेवस्य आदर्शान्
स्वकीये जीवने आत्मसात् कर्तुम् सहैव
शान्तिपूर्णस्य समृद्ध-राष्ट्रस्य च
निर्माणाय तस्य मार्गानुसरणस्य आग्रहं
अकरोत् ।

शिक्षा न केवलम् आत्मनिर्भरतायाः
साधनम् अपितु समाजराष्ट्रयोः विकासस्य
प्रेरणा अपि अस्ति- राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः



हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रपतिपदासीना
द्रौपदीमुर्मुः अवदत् यत् शिक्षा न केवलम्
आत्मनिर्भरतायाः साधनम् अपितु
समाजराष्ट्रयोः विकासस्य प्रेरणा अपि
अस्ति। सा उत्तराखण्डस्य नैनीतालनगरे
कुमाऊँ विश्वविद्यालयस्य विंशतितमं
दीक्षान्त-समारोहं सम्बोधयन्ती आसीत् ।

भारत-निर्वाचनायोगेन विशेष-गहन-
पुनरीक्षणाभियानस्य द्वितीयचरणस्य शुभारम्भः कृतः
एतत् अभियानं तावत् नवराज्येषु त्रिषु केन्द्रशासित प्रदेशेषु च प्रचाल्यते



हिमसंस्कृतवार्ताः - भारत-
निर्वाचनायोगेन विशेष-गहन-
पुनरीक्षणाभियानस्य द्वितीयचरणस्य
शुभारम्भः कृतः । एतत् अभियानं तावत्
नवराज्येषु त्रिषु केन्द्रशासित प्रदेशेषु च
प्रचाल्यते। एतेषु तावत् मतदातृसंख्या
आहत्य एकपञ्चाशत्कोटिमितं वर्तते ।
मतदातृ-सूचीनां व्यापक पुनरीक्षणम्
षड्विंशत्यधिक-द्विसहस्रतमस्य फरवरी-
मासस्य सप्तमे दिनाङ्के अन्तिम
मतदातृ-सूच्याः प्रकाशनेन सह
समाप्तिमेष्यति। एसआईआर-अभियानस्य
नूतने चरणे अण्डमान-निकोबार-
द्वीपसमूहः, लक्षद्वीप-छत्तीसगढ़-गोवा-
गुजरात-केरल-मध्यप्रदेश-पुदुच्चेरी-
बङ्गालश्रेत्यादीनि राज्यानि राजस्थान-
तमिळनाडु-उत्तरप्रदेश-पश्चिम
सम्मिलितानि भविष्यन्ति। एतेषु
तमिळनाडु-पुदुच्चेरी-केरल-पश्चिम
बङ्गालेषु षड्विंशत्यधिक-द्विसहस्रतमे वर्षे

विधानसभा निर्वाचनं भविष्यति। गणना-
चरणं तावत् दिसम्बर-मासस्य चतुर्थ-
दिनाङ्कपर्यन्तं प्रचलिष्यति । प्रारूप
मतदातृ-सूची दिसम्बर-मासस्य नवमे
दिनाङ्के प्रकाशिष्यते। एतेषु
द्वादशराज्येषु केन्द्रशासित-प्रदेशेषु च
मतदातृ-सूच्याः पूर्वमेव स्थगिताः सन्ति ।
मतदान केन्द्रस्तरस्य अधिकारिणः
वर्तमान-पञ्जीकृत-मतदातृभ्यः विशिष्टानि
गणना-प्रपत्राणि वितरिष्यन्ति। एतेषु
प्रपत्रेषु तेषां वर्तमान-मतदातृ-विवरणानि
समाविष्टानि सन्ति । यदि तेषां नाम
त्र्यधिक-विद्वद्विषयतमस्य मतदातृ-सूच्याम
अपि प्रकाशितम् तर्हि तेषां कृते
अतिरिक्तस्य प्रलेख-प्रदानस्य
आवश्यकता न भविष्यति।
निर्वाचनायोगानुसारं एसआईआर-
अभियानस्य उद्देश्यम् अस्ति यत् अपात्र-
नामानि निरस्य कोऽपि योग्यः नागरिकः
सूच्याः वञ्चितः न भवेदिति । अस्यां
प्रक्रियायां मतदातृणां जन्मस्थानस्य
सत्यापनम् समाविष्टम्, येन अवैध-
नागरिकाणां विनिर्णये साहाय्यं लप्स्यते।
बाङ्गलादेश-म्यानमार देशाभ्याम्
आगतानाम् अवैध-प्रवासिनामुपरि जातस्य
कार्यचयणान्तर्गतम् अयं पदक्रमः
विशिष्टतां भजते ।

भारत-इजराइलदेशयोः मध्ये
रणनीतिकसहभागित्वम्
अस्ति तथा च उभौ देशौ
कठिनसमये ऐक्येन तिष्ठतः -
डॉ.एस.जयशङ्करः



हिमसंस्कृतवार्ताः - विदेश-कार्यमन्त्री
डॉ. एस. जयशङ्करः अवदत् यत् भारतं
गाजा-शान्तियोजनायाः समर्थनं करोति,
तथा आशां प्रकटयति यत् सा योजना
चिरस्थायिसमाधानस्य मार्गं
प्रशस्तीकरिष्यति। नवदेहल्याम्
इजराइलदेशस्य विदेशमन्त्रिणा गिदोनसार
इत्यनेन सह उपवेशनावधौ मन्त्री अवदत्
यत् भारत-इजराइलदेशौ आतंकवादस्य
विशेषसमाधानानि सम्मुखीकुरुतः ।
उभावपि देशौ आतंकवादं प्रति
असहिष्णुतायाः वैश्विकदृष्टिकोणं सुनिश्चितुं
कार्यरतौ स्तः। इजराइलदेशस्य
विदेशमन्त्रिणः प्रतिनिधिमण्डलस्य च
स्वागतम् कुर्वन् डॉ. जयशङ्करः अवदत्
यत् भारत-इजराइलदेशयोः मध्ये
रणनीतिकसहभागित्वम् अस्ति तथा च
उभौ देशौ कठिनसमये ऐक्येन तिष्ठतः ।

भारतदेशः रेबीस-रोगस्य
प्रकोप-निवारणार्थं दशसहस्रं
रेबीस-सूच्यौषधयः तिमोर-
लेस्ते-देशाय प्रेषितवान्



हिमसंस्कृतवार्ताः - भारतदेशः रेबीस-
रोगस्य प्रकोप-निवारणार्थं दशसहस्रं
रेबीस-सूच्यौषधयः, द्विशतं रेबीस-
इम्युनोग्लोबुलिन-कुप्यश्च तिमोर-लेस्ते-
देशाय प्रेषितवान् । भारतदेशः
वैश्विकदक्षिणाय स्वास्थ्यसहभागित्वेन
स्वस्य भूमिकां पुनः दृढीकृतवान्।
विश्वस्वास्थ्यसङ्घटनानुसारं, प्रथमः मानव-
रेबीस-रोगः चतुर्विंशत्यधिक-
द्विसहस्रतमवर्षस्य मार्चमासे तिमोर-
लेस्ते-देशे समिद्धतः। तदनन्तरं
विश्वस्वास्थ्यसङ्घटनेन रेबीस-रोगस्य
सूच्यौषधानां षट्-सहस्रं,
इम्युनोग्लोबुलिनस्य च द्विशतं कुप्यः
देशस्य स्वास्थ्य मन्त्रालयाय प्रदत्ताः।

HP Vidhansabha Session- नवम्बर २६ दिनाङ्कात् भविष्यति हिमाचलविधानसभायाः शिशिरसत्रम्- कुलदीपपठानिया



हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य विधानसभायाः दशमं शीतकालीनसत्रं च नवम्बर २६ तः ५ दिसम्बर पर्यन्तं धर्मशालायाः तपोवने भविष्यति। सभापतिः कुलदीपसिंहपठानिया मंगलवासरे एतत् घोषितवान्। अस्मिन् सत्रे कुलम् अष्टौ अधिवेशनानि भविष्यन्ति इति सः अवदत्। पठानिया इत्यनेन उक्तं यत् राज्यपालस्य अनुशंसायाः अनन्तरं विधानसभासचिवालयेन मंगलवासरे अधिसूचना कृता। सः अपि अवदत् यत् अधिसूचनायाः निर्गमनेन सदस्याः इदानीं स्वनिर्वाचनक्षेत्रसम्बद्धानि सूचनानि विधानसभा- सचिवालये ऑनलाइन- ऑफलाइनरूपेण च प्रस्तूयन्ते। सः उक्तवान् यत् सत्रस्य आरम्भः नवम्बर २६ दिनाङ्के प्रातः ११:०० वादने भविष्यति, प्रथमदिने शोकसंवेदना च। अस्मिन् शिशिरसत्रे अष्टानि अधिवेशनानि भविष्यन्ति, यत्र एकः दिवसः, दिसम्बर-मासस्य चतुर्थः, निजीसदस्यस्य कार्यदिवसरूपेण निर्दिष्टः भविष्यति। पठानिया इत्यनेन उक्तं यत् नवम्बर २९, ३० च दिनाङ्केषु सत्रं न भविष्यति। पठानिया इत्यनेन उक्तं यत् धर्मशाला तपोवननगरे अद्यपर्यन्तं कृतं बृहत्तमं सत्रम् अस्ति, यत्र अष्ट अधिवेशनानि सन्ति।

स्वदेशीयवस्तूनाम् उपयोगेन भारतम् अधिकां प्रगतिम् करिष्यति आत्मनिर्भरः च भविष्यति : शान्ताकुमारः



हिमसंस्कृतवार्ता:- पालमपुरम्। राज्यस्य पूर्वमुख्यमन्त्री, भाजपा-वरिष्ठनेता च शान्ताकुमारः स्वदेशीय-उत्पादित-वस्तूनाम् उपयोगेन देशे उत्पादनं वर्धयिष्यते इति अवदत्। देशः अधिकां प्रगतिम् करिष्यति, तस्य जनाः च जीविकाः प्राप्नुयुः। अनेन देशः स्वाश्रितः भविष्यति, अन्यदेशाश्रये न भविष्यति इति सः अवदत्। एतत् तदा एव सम्भवति यदा वयं अधिकानि स्वदेशीयनिर्मितानि वस्तूनि क्रीणामः, उपयोगश्च कुर्मः। शान्ताकुमारः मंगलवासरे पालमपुरे "आत्मनिर्भरभारतं प्रतिगृहं स्वदेशी, गृहं गृहं स्वदेशी" इति युवसम्मेलनं सम्बोधयन् आसीत्। शान्ताकुमारः अवदत् यत् भाजपायाः दृष्ट्या, भारतस्य संस्कृतेः दृष्ट्या अद्यतनः विषयः अतीव महत्त्वपूर्णः अस्ति। भारतं स्वप्रयोजनाय स्वं भूमिखण्डं न मन्यते इति सः अवदत्। मानवजीवने यत् स्थानं सर्वाधिकं महत्त्वपूर्णं तत् स्थानं वयं स्वदेशाय भारतं दत्तवन्तः। भारतं आत्मनिर्भरतायाः नूतनपरिभाषां लिखति। सः "प्रत्येकगृहे स्वदेशी" इति

Himachal News- ₹126.45 कोटि- रूप्यकाणां व्ययेन निर्मितानि सप्तभवनानि रिक्तानि सन्ति, मुख्यमन्त्रिणः अधिकारिभ्यः निर्देशाः



हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। मुख्यमन्त्री अस्ति। राज्यसर्वकारः सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् राज्ये छात्राणां कृते गुणवत्तापूर्णं तकनीकीशिक्षणं प्रदातुं राज्यसर्वकारस्य प्राथमिकता अस्ति। सः अपि अवदत् यत् छात्राः विपण्यः आग्रहान् पूरयितुं कुशलाः भवन्ति, येन तेषां जीविकाक्षमता वर्धते। अद्य अत्र प्राविधिकशिक्षाविभागस्य कार्यानुष्ठानस्य समीक्षां कुर्वन् मुख्यमन्त्री रिक्तभवनानां स्थितिर्विषये चिन्तां प्रकटितवान्। सः अवदत् यत् २०१८ तः २०२३ पर्यन्तं ₹१२६.४५ कोटिरूप्यकाणां व्ययेन निर्मितानि सप्तभवनानि रिक्तानि सन्ति। सः विभागं जनहिताय एतेषां भवनानाम् इष्टतमप्रयोगाय कार्ययोजनां निर्मातुं निर्देशं दत्तवान्। केवलं निर्माणार्थं सर्वकारीयधनस्य अपव्ययः अस्वीकार्यम् इति सः अवदत्। सुखविन्दरसिंहसुक्खुः तकनीकीशिक्षाविभागाय औद्योगिक-प्रशिक्षणसंस्थानां, पालिटेक्निक-महाविद्यालयानां च छात्रनामाङ्कनस्य, समग्रप्रदर्शनस्य, एतेषु संस्थानेषु उपलब्धानां अन्यसुविधानां च आधारेण वर्ग (प्रेडिंग) कर्तुं निर्देशं दत्तवान्। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः छात्राणां कृते गुणवत्तापूर्णशिक्षां प्रदातुं तकनीकीशिक्षाविभागं सुदृढं कर्तुं प्रतिबद्धः अस्ति। प्राविधिकशिक्षणसंस्थासु रिक्तस्थानानि पूरयित्वा एतेभ्यः संस्थानेभ्यः सर्वसम्भवं समर्थनं प्रदास्यति। उदयोपमान-जीविकाक्षेत्राणां कृते युनां प्रशिक्षणार्थं तान्त्रिकशैक्षिकसंस्थासु नूतनानां पाठ्यक्रमानाम् आरम्भस्य आवश्यकतायाः अपि सः बलं दत्तवान्। बिलासपुरमण्डलस्य बदलायाः द्रव्यीय- अभियान्त्रिकी-महाविद्यालये ३० छात्राणां नामाङ्कनं कृत्वा एम. टेक. (EV-Tech) पाठ्यक्रमस्य प्रारम्भं कर्तुं सः प्रसन्नतां प्रकटितवान्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः हिमाचले नवीनतां प्रवर्धयति, उद्यमशीलतां प्रोत्साहयितुं "राज्यनवीनता-स्टार्टअपनीतिः- २०२५" च निर्माति। सः अवदत् यत् बिलासपुरमण्डलस्य घुमारवीननगरे नवीनता- उद्यम- कौशल-व्यावसायिक- अध्ययनस्य डिजिटल-विश्वविद्यालयस्य स्थापनायाः विषये सर्वकारः विचारयति, यस्य कृते २५८ बीघा-भूमिः चिह्निता अस्ति। सः हिमाचलप्रदेशकौशलविकासनिगमस्य, हिमाचलप्रदेशस्य प्राविधिकशिक्षामण्डलस्य च कार्यस्य समीक्षां कृत्वा तेषां कार्यानुष्ठानं सुदृढं कर्तुम् आवश्यकमार्गदर्शिकाः प्रदत्तवान्।

मन्त्रस्य स्वीकारस्य आह्वानं कृतवान्। सः अवदत् यत् विगत ११ वर्षेभ्यः प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य नेतृत्वे केन्द्रसर्वकारः देशस्य युनां कृते शिक्षातः जीविकापर्यन्तं, क्रीडातः नवीनतापर्यन्तं नूतनं परिचयं ददाति। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी २०४७ तमवर्षपर्यन्तं विकसितभारतस्य निर्माणं कर्तुं प्रतिज्ञां कृतवान्, अस्य लक्ष्यस्य प्राप्तेः मार्गः स्वावलम्बी भारतस्य माध्यमेन अस्ति। अस्मिन् कार्यक्रमे हिमाचलप्रदेशभाजपायाः वरिष्ठप्रवक्ता त्रिलोककपूरः, युवप्रकोष्ठस्य पदाधिकारिणः च उपस्थिता अभवन्।

पालमपुरं जित्वा विजयी एव ईश्वरस्य समीपं गन्तुम् इच्छामि

शान्ताकुमारः अवदत् यत्, "अहं दुःखी अनुभवामि यत् वयं सम्पूर्णं भारते स्म, परन्तु हिमाचले, पालमपुरे च न।" सः अवदत् यत्, "१९ वर्षाणि पूर्णानि कृत्वा यदा अहं मम जन्मदिने एकान्ते उपविश्य तस्य विषये चिन्तितवान् तदा अहं स्तब्धः अभवम्। मम अन्तः एकः स्वरः आगतः यत् 'अहं पराजितः भूत्वा ईश्वरस्य समीपं न गन्तुम् इच्छामि।' शान्ताकुमारः अवदत् यत् मया जीवने बहवः विजयाः प्राप्ताः अन्ते च पालमपुरं जित्वा विजयी एव ईश्वरस्य समीपं गन्तुम् इच्छामि, एषा एव मम इच्छा अधुना।

मुख्यमन्त्री सुक्खु: ६६ पुलिसपरिभ्रमण-वाहनानि हरितध्वजं प्रदर्श्य प्रेषितवान्, यानि १० मण्डलेषु सेवा: प्रदास्यन्ति



हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीय: प्रतिनिधि: मुख्यमन्त्री सुखविन्दसिंहसुक्खु: मङ्गलवासरं शिमलानगरस्य चौडामैदानतः ६६ परिभ्रमणवाहनानां ध्वजप्रवाहं कृतवान्। एतानि सुरक्षावाहनानि राज्यस्य १० जनपदेषु शिमला, मण्डी, काङ्गडा, हमीरपुरं, ऊना, बिलासपुरं, कुल्लू, सिरमौर, सोलनं, चम्बा इत्यादिषु विभिन्नेषु पुलिसस्थानेषु नियोजितानि सन्ति। ₹१८.४२ कोटिरूप्यकाणां मूल्यानं क्रीतेषु एतेषु वाहनेषु ३५ विद्युत्वाहनानि, १४ इन्टरसेप्टर वाहनानि, १० ट्रैकरवाहनानि, ७ WD डीजलवाहनानि च सन्ति अस्मिन् अवसरे वदन् मुख्यमन्त्री अवदत् यत् वर्तमानराज्यसर्वकारस्य लक्ष्यं न केवलं मार्गदुर्घटनानां न्यूनीकरणं अपितु राज्यस्य जनानां कृते सुरक्षितं आपदाप्रतिरोधी च परिवहनव्यवस्थां विकसितुं वर्तते। सः अवदत् यत् विगतत्रिषु वर्षेषु मार्गदुर्घटनानां निरन्तरं न्यूनता अभवत्। सः अवदत् यत् एतद् सकारात्मकं परिवर्तनम् केवलं पुलिस, परिवहनविभागः, लोकनिर्माणविभागः, हिमाचलप्रदेशमार्गः आधारभूतसंरचनाविकासनिगमः, स्वास्थ्यविभागः, अन्येषां च सम्बद्धानां संस्थानां संयुक्तप्रयत्नेन एव सम्भवः। सः अपि अवदत् यत् ट्रैकरवाहनानां परिनियोजनेन दुर्घटनानां अनन्तरं वाहनानां शीघ्रं निष्कासनं कृत्वा मार्गेषु सामान्ययानयानस्य पुनर्स्थापनं कर्तुं साहाय्यं भविष्यति। सुखविन्दसिंहसुक्खु इत्यनेन उक्तं यत्, एकीकृतमार्गसुरक्षापरिवर्तनव्यवस्थायाः भागरूपेण शीघ्रमेव हमीरपुरे अत्याधुनिकं मार्गसुरक्षानियन्त्रणं समादेशकेन्द्रं च स्थापयिष्यते, यत् एकीकृतमार्गसुरक्षाप्रवर्तनप्रणाल्याः भागरूपेण भविष्यति, यत् राज्ये सर्वत्र स्थापितैः आधुनिककैमरायन्त्रैः सह सम्बद्धं भविष्यति। सः अवदत् यत् पुलिसविभागः एतस्याः प्रणाल्याः उपयोगं ई-चालान्, यातायातनिरीक्षणं, मार्गेषु अनुशासनं सुरक्षां च सुनिश्चितुं करिष्यति। सः अवदत् यत् एतत् केन्द्रं न केवलं मार्गसुरक्षां सुदृढां करिष्यति अपितु राज्यस्य अतिरिक्तराजस्वं जनयितुं अपि साहाय्यं करिष्यति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् हिमाचलप्रदेशराज्यमार्गपरिवर्तनपरियोजनायाः अन्तर्गतं राज्ये अनेकाः मार्गसुरक्षापरिष्कारपदानि क्रियन्ते। सः अपि अवदत् यत् परियोजनायाः अन्तर्गतं पुलिसविभागस्य कृते ३,३७३ मार्गसुरक्षाप्रवर्तनयन्त्राणां क्रयणार्थं प्रायः ₹६० कोटिरूप्यकाणि व्ययन्ते। राज्यस्य १० मण्डलेषु एतानि यन्त्राणि वितरितानि भविष्यन्ति, येन राज्ये मार्गसुरक्षायवस्था अधिका सुदृढा भविष्यति इति सः अवदत्।

भक्तस्य लक्षणम्

श्रीमद्भागवते श्रीकृष्णः अकथयत् - "प्रिय उद्धव ! मदीयः भक्तः कृपापूर्तिः भवति । सः वैरभावेन रहितः भवति, अतः कमपि प्राणिनं सः न द्वेष्टि । सः घोरादपि घोरं कष्टं दुःखं वा प्रसन्नतापूर्वकं सहते । तस्य जीवनस्य सारभूतं तत्त्वं हि सत्यम्, एवं तस्य मनसि न कापि पापवासना कदापि समायाति । सः समदर्शी एवं सर्वेषां हितैषी भवति । तस्य बुद्धिः कामवासनया लिप्ता, कलुषिता वा न भवति कदापि । सः संयमी, मधुरस्वभावः एवं पवित्रः भवति । सङ्ग्रह-परिग्रहादिभ्यः सर्वथा दूरे

तिष्ठति । कस्यापि वस्तुनः प्राप्त्यर्थं सः न प्रवेष्टे । परिमितं भोजनं करोति, एवं सदा शान्तः भवति । तस्य बुद्धिः स्थिरा भवति । तस्य केवलं मदुपरि हि आलम्बनं भवति, एवं सः आत्मतत्त्वस्य चिन्तनेन सह सदा मयि संलग्नः भवति । सः प्रमादरहितः, गम्भीरस्वभावः, तथा धैर्यवान् भवति । बुभुक्षा, पिपासा, शोकः, मोहः, जन्म, मृत्युः चेति षडपि तत्त्वानि तस्य वशीभूतानि भवन्ति । सः स्वयं कदापि, कस्मादपि, कीदृशमपि सम्मानं न अपेक्षते, परन्तु परेभ्यः आदरं ददाति । मद्भिषयकं तात्त्विकवचनं इतरेभ्यः प्रदातुं, ज्ञापयितुं वा सः महान् निपुणः भवति, सर्वैः सह मित्रतायाः व्यवहारं करोति । तस्य हृदयं करुणया पूर्णं भवति । मत्सम्बद्धस्य तत्त्वस्य यथार्थकं ज्ञानं तस्मिन् उपलभ्यते" इति, शुभम् ।

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

बिहार-विधानसभा-निर्वाचनस्य प्रथम-चरणाय प्रचाराभियानं गतदिवसे स्थगितम्



हिमसंस्कृतवार्ता: - बिहार-विधानसभा-निर्वाचनस्य प्रथमचरणाय प्रचाराभियानं गतदिवसे स्थगितं जातः। अस्मिन् चरणे गुरुवासरे तावत् अष्टादश-जनपदानां एकविंशत्युत्तरतम विधानसभा-आसनेषु मतदानं भविष्यति। अन्तिमे दिने एनडीए तथा महागठबंधनस्य घटकदलानां शीर्ष नेतृभिः राज्ये मतदातृणां आकर्षणार्थं सम्पूर्ण-प्रयासः कृतः। अत्रान्तरे, जनतादलस्य वरिष्ठ-नेतुः तथा केन्द्रीय-मन्त्रिणः राजीव-रञ्जनः उत ललन सिंहः इत्येतं विरुध्य मोकामा-क्षेत्रे आदर्श-आचार-संहितायाः कथित-उल्लंघनस्य आरोपे एका प्राथमिकी पञ्जीकृता अस्ति। प्राप्त-वृत्तानुसारम् ललन सिंहस्य एकचलचित्रदृश्यम् सामाजिक-माध्यमेषु प्रसारितं, यस्मिन् सः विपक्ष-मतदातृन् तेषां मताधिकारस्य उपयोगेन निवारयति ।

सप्तदिवसीयं राष्ट्रसेवायोजना-शिविरं भालीनगरे आरभ्यते



सप्तदिवसीयः राष्ट्रियसेवा योजनाशिविरस्य आरम्भः मंगलवासरे भाली-नगरस्य राजकीय-वरिष्ठ माध्यमिक विद्यालये अभवत् । कार्यक्रमस्य अध्यक्षता विद्यालयस्य प्राचार्यः डॉ. राहुल देवः अकरोत् । शिविरे सप्तदशबालिकाः १६ बालकाः च भागं गृह्णन्ति । राष्ट्रीयसेवायोजना प्रभारी कर्नैलठाकुरः, किरणवाला इत्यनयोः नेतृत्वे बालकाः मुख्यातिथिं शिक्षकं च स्वागतं कृत्वा देव्याः सरस्वत्याः चित्रं सम्मुखे दीपं प्रज्वलयित्वा कार्यक्रमस्य उद्घाटनं कृतवन्तः। बालकानां कृते राष्ट्रियसेवायोजनायाः महत्त्वस्य विषये अपि सूचितम्। अस्मिन् अवसरे सम्पूर्णः विद्यालयस्य कर्मचारिन उपस्थितः आसन्।



नासिके केन्द्रीयसंस्कृत-विश्वविद्यालयस्य परिसरमध्ये त्रिदिनात्मकः युवमहोत्सवः भव्यरूपेण उद्घाटितः



नासिके केन्द्रीयसंस्कृत-विश्वविद्यालयस्य परिसरमध्ये त्रिदिनात्मकः युवमहोत्सवः (नवम्बरमासस्य तृतीयदिनात् पञ्चमदिनपर्यन्तम् २०२५ तमे वर्षे) भव्यरूपेण उद्घाटितः। अभवत्सरस्वतीपूजनेन ध्वजारोहणेन क्रीडाज्योतिप्रज्वलनेन च उद्घाटनं कृतम्। दीपप्रज्वलनं नासिकपरिसरस्थैः विद्यार्थिभिः — महेश, वैभव, प्रथमेश, श्रेयश, रोहितेन च — कृतम्। विविधराज्येभ्यः आगताः विद्यार्थिनः स्वस्वपरम्परापरिधानैः ध्वजैः सह शोभायात्रायां सहभागीनः अभवन्। मुख्यतिथिः भारतीययुवासंसदः राष्ट्रीयसंयोजकः श्रीः आशुतोषः जोशी नामकः आसीत्। सः अवदत् — “नासिकपरिसरे प्रथमवारं दक्षिणक्षेत्रीययुवामहोत्सवः आयोजितः अस्ति, अतः अत्र ‘लघुभारतस्य’ दर्शनं दृश्यते। तमिळनाडु, केरळ, कर्नाटक,

महाराष्ट्रम् इत्येतैः राज्यैः आगताः संस्कृतविद्यार्थिनः स्वसंस्कृतेः एकत्र दर्शनं कुर्वन्ति। एष एव ‘एकं भारतं श्रेष्ठं भारतं’ इत्यस्य संकल्पस्य २०१७ तमे वर्षे साकाररूपं दास्यति। “विशिष्टातिथिः जयपुरपरिसरस्य सहनिदेशकः प्रा. बोधकुमारझा नामकः अवदत् — “भारतीययुवकाः इतिहासं परिवर्तयितुं समर्थाः। ‘एकं भारतं श्रेष्ठं भारतं’ इत्ययं संकल्पः भवद्भिः साकारः क्रियते।” अध्यक्षपदे उपविष्टः प्रा. नीलाभतिवारी (निदेशकः, नासिकपरिसरः) अवदत् — “राष्ट्रीयशिक्षानीतिः २०२० अनुसारं पंचकोशात्मकविकासः एव युवासशक्तीकरणस्य वास्तविकं प्रतीकम् अस्ति। युवमहोत्सवः केवलं पदकप्राप्त्यर्थं नास्ति, किन्तु मानसिकशारीरकात्मिकविकासस्य प्रतीकः अस्ति।” उद्घाटनसमये स्वागतवचनं डॉ. कुमारः, आभारप्रदर्शनं डॉ. शंकरआंधळे, सूत्रसंचालनं च डॉ. दत्तारामपाठकः अकुर्वन्।

क्रीडास्पर्धाणां परिणामाः

उद्घाटनानन्तरं अमनथपलियाल नामकः क्रीडाशपथं दत्तवान्, ततः स्पर्धाः आरब्धाः। प्रधानफलानि — १५०० मीटरः (पुरुषवर्ग) — श्रीः हरिके. यश (केरळराज्यः) प्रथमः। ४०० मीटरः (पुरुषवर्ग) — यदु कृष्णः एम् (केरळः) प्रथमः। ४०० मीटरः (स्त्रीवर्ग) — अन्तिमा वि. शर्मा (केरळः) प्रथमा। १०० मीटरः (पुरुषवर्ग) — यदु कृष्णः एम् (केरळः) प्रथमः। १०० मीटरः (स्त्रीवर्ग) — अन्तिमा वि. शर्मा (केरळः) प्रथमा। उन्नतिलङ्घनम् — सत्यम् महंतः (केरळः) प्रथमः। दीर्घलङ्घनम् — गौरी अम्बुजन् (केरळः) प्रथमा।

"लौकिकन्यायकोशः" "भिक्षुपादप्रसारणन्यायः"

एकदा एकः भिक्षुकः एकस्य संपन्नस्य गृहम् आगतः। अयं संपन्नः मह्यं पर्याप्तम् अन्नं, वस्त्रं, वासस्थानञ्च ददातु इति तस्य अपेक्षा आसीत्। परन्तु एतत् सर्वं सहसा प्राप्तुं शक्यम् एव न। अतः भिक्षुकः योजनां कृतवान् यत् आदौ पादप्रसारणस्य कृते आवश्यकं स्थलं प्राप्स्यामि तदनन्तरं शनैः सर्वं सम्पादयिष्यामि इति। एवं महत् फलं प्रेषुना मनुष्येण आदौ अल्पफलेन अपि संतोष्यम्। कालान्तरेण महत् फलम् अपि संपाद्यते इति भावः।

डा. वर्षा प्रकाशः टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम्



नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने ‘अध्येता’ इत्यस्य वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। प्रथमा वार्ता तेलंगाना-प्रदेशात् आगच्छति, यत्र एका भयङ्करी दुर्घटना घटितवती अस्ति। एकः भारवाहः लोकयानेन सह सङ्घर्षितवान् अस्ति। अस्यां दुर्घटनायां नवदश (१९) यात्रिणः प्राणान् त्यक्तवन्तः सन्ति, अनेके च आहताः सन्ति। प्रधानमन्त्रिणा मृतेभ्यः अनुग्रह-राशिः घोषितः अस्ति। अतीव शोचनीयम् इदम्।

नन्दिनी- सत्यम्, अतीव दुःखदं वृत्तमिदम्। इदानीम् अन्या वार्ता विज्ञानक्षेत्रात् अस्ति। भारतीय-अन्तरिक्ष-अनुसन्धान-सङ्घटनेन (ISRO) ‘बाहुबली’ इति नाम्ना प्रसिद्धेन प्रक्षेपणयानेन प्रतिस्थापनार्थः सप्तमः भू-समकालिकोपग्रहः प्रेषितः। एतत् भारतस्य कृते गौरवस्य विषयः।

काव्या- आम्, देशस्य वैज्ञानिक-प्रगतिः तु श्लाघनीया एव। किन्तु इदानीं पर्यावरण-सम्बद्धा चिन्ताजनकी वार्ता। राष्ट्रिय-राजधानी-क्षेत्रे दिल्ली-नगरे वायु-प्रदूषणस्य स्तरः ‘गम्भीर’-श्रेणीं प्राप्तवान् अस्ति। वायु-गुणवत्ता-सूचकाङ्कः चतुश्शतात् (४००) अधिकः अङ्कितः अस्ति। एतत् नागरिकाणां स्वास्थ्यस्य कृते हानिकरम्।

नन्दिनी- आम्, इदं स्वास्थ्य-सङ्कटस्य कारणम् अस्ति। इदानीम् अन्तिमा वार्ता राजनीति-क्षेत्रात्। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदिमहोदयः बिहार-राज्ये एकां जनसभां सम्बोधितवान् अस्ति। तत्र सः उक्तवान् यत् ‘पाकिस्थानं, काङ्ग्रेस-पक्षः च सिन्दूर-अभियानात् अद्यापि न मुक्तौ स्तः’ इति। एतत् कथनं राजनैतिक-क्षेत्रे चर्चां जनितवत् अस्ति।

काव्या- आम्, राजनैतिक-वचनानि प्रायः चर्चां जनयन्ति। एताः अद्यतन्याः मुख्याः वार्ताः आसन्। श्वः नूतनाभिः वार्ताभिः सह पुनः मिलावः। धन्यवादः।

Online संस्कृतशिक्षणम् आमुखपटले आयोजितायाः संस्कृत-प्रश्नोत्तरी-प्रतियोगितायाः परिणामस्य घोषणा जाता



हिमसंस्कृतवार्ताः - डॉ. नरेन्द्र राणा। गतदिवसे शिक्षकदिवसोपरि Online संस्कृतशिक्षणम् जनसंचार-आमुखपटलसमूहे उत्तरप्रदेशस्य संस्कृतप्रचारकः आचार्यः

आयुष द्विवेदी द्वारा संस्कृतभाषायाः प्रचारार्थं आयोजितायाः एका-विशेषा-प्रतियोगितायाः आयोजनम् अभवत्। एषां संस्कृत-प्रश्नोत्तरी प्रतियोगितायां गुजराततः माधुरी चौहाणः प्रथम-स्थानं प्राप्तुं कृतवती, द्वितीयं स्थानं उत्तर प्रदेशात् मीरा सक्सेना, तृतीय-स्थानं च राजस्थानतः ‘कवि’ महावीर शर्मा वर्तते। प्रतियोगितायाः पुरस्कार-प्रायोजकः उत्तरप्रदेशात् आयुष द्विवेदी, आयोजकश्च गुजराततः राष्ट्रीय संस्कृत प्रचारकः जगदीश डाभी आसीत्। पुरस्कार-प्रायोजकः आयुष द्विवेदी सर्वेभ्यः विजेतृभ्यः उपहारस्वरूपेण पुरस्कारं दास्यति। तेन सह उत्तराखण्डात् संस्कृतरसास्वादः संस्था विजेतृभ्यः प्रमाणपत्रं दास्यति।